

पीडितश्चैव पुच्छस्ते पाण्डवेन महात्मना । हित्वा पार्थ रणे त्वं भीष्मस्य रथमाव्रजत् ।
अगाधे मज्जतस्तस्य दीपो भीष्मोऽभवत्तदा । प्रतिलभ्य ततः संज्ञां पुच्छस्तव विश्राम्यते ।
अवारयत्ततः शूरो भूय एव पराक्रमी । शरैः सुनिश्चितैः पार्थ यथा वृत्ते पुरन्दरः ।
निर्व्विभेद महाकायो विव्यथे नैव चार्जुनः ।

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि अर्जुनदुःशासनसमागमे एकादशाधिकशतोऽध्यायः ॥ १११ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ सात्यकिं दंशितं युद्धे भीष्मायाभ्युद्यतं रणे । आर्य्यशृङ्गिर्महेष्वासो वारयामास संयुगे ।

माधवस्तु सुसंकुद्धो राक्षसं नवभिः शरैः । आजघान रणे राजन् प्रहसन्निव भारत ।

तथैव राक्षसा राजन् माधवं नवभिः शरैः । अर्दयामास राजेन्द्र संकुद्धः शिनिपुङ्गवं ।

शैनेयः शरसङ्घान्तु प्रेषयामास संयुगे । राक्षसाय सुसंकुद्धो माधवः परवीरहा ।

ततो रक्षो महाबाहुः सात्यकिं सत्यविक्रमं । विव्याध विशिखैस्तीक्ष्णैः सिंहनादं ननाद च ।

माधवस्तु रणे विद्धो राक्षसेन मृगं तदा । बोर्य्यमालम्ब्य तेजस्वी जहास च ननाद च ।

भगदत्तस्ततः क्रुद्धो माधवं निश्चितैः शरैः । ताडयामास समरे तोवैरिव महागजं ।

विहाय राक्षसं युद्धे शैनेयो रथिनाम्बरः । प्राग्ज्योतिषाय चिच्छेप शरान् सन्नतपर्व्वणः ।

ततः प्राग्ज्योतिषो राजा माधवस्य महद्भुजः । चिच्छेद शितधारेण भस्मेन कृतहस्तवत् ।

अथान्यद्भुनुरादाय वेगवत् परवीरहा । भगदत्तं रणे क्रुद्धं विव्याध निश्चितैः शरैः ।

सोऽतिविद्धो महेष्वासः सृक्कणी परिसंलिहन् । शक्तिं कनकवैदूर्यामायसीं भूषितां दृढां ।

यमदण्डोपमां घोरं चिच्छेप परमाहवे । तामापतन्तीं सहसा तस्य बाहुबलेरितां ।

सात्यकिः समरे राजन् द्विधा चिच्छेद सायकैः । ततः पपात सहसा महेष्केव हतप्रभा ।

शक्तिं विनिहतां दृष्ट्वा पुच्छस्तव विश्राम्यते । महता रथवंशेन वारयामास माधवं ।

तथा परिवृतं दृष्ट्वा वार्ष्णेयानां महारथं । दुर्य्योधनो मृगं क्रुद्धो भ्रातृन् सर्व्वानुवाच ह ।

तथा कुरुत कौरव्या यथा वः सात्यको युधि । न जीवन् प्रति निर्याति महतोऽस्मात् रथव्रजात् ।

तस्मिन् हते हतं मन्ये पाण्डवानां महद्बलं । तथेति च वचस्तस्य परिगृह्य महारथाः ।

शैनेयं योधयामासुर्भीष्मस्य प्रमुखे तदा । अभिमन्युं तदायान्तं भीष्मस्याभ्युद्यतं रणे ।

काम्बोजराजो बलवान् वारयामास संयुगे । आर्जुनिर्नृपतिं विद्धा शरैः सन्नतपर्व्वभिः ।

पुनरेव चतुःषष्ट्या राजन् विव्याध तं नृपं । सुदर्चिणस्तु समरे पुनर्व्विव्याध पञ्चभिः ।

सारथिञ्चास्य नवभिरिच्छन् भीष्मस्य जीवितं । तद्युद्धमासीत् सुमहत्तयोस्तत्र समागमे ।

यदभ्यधावद्गाङ्गेयं शिखण्डो शत्रुकर्षणः । विराटद्रुपदौ वृद्धौ वारयन्तौ महाचमूं ।

भीष्मस्य युधि संरम्भावाद्भवन्तौ महारथौ । अश्वत्यामा रणे क्रुद्धः समियाद्रथसत्तमः ।

ततः प्रवृत्ते युद्धं तयोस्तस्य च भारत । विराटो दशभिर्भस्त्रैराजघान परन्तप ।

पतमानं महेष्वासं द्रौणिमाहवशोमिनं । द्रुपदश्च त्रिभिर्व्व्याणैर्विव्याध निश्चितैस्तदा ।